

ENERGIJA, KRIZA IN OKOLJE

Tri besede, ki so navedene v naslovu, se najpogostejše uporabljajo v zadnjem obdobju. Energija je med temi prva in pomeni dejavnost oziroma aktivnost. V večini primerov energija pomeni neko gibanje ali neko stanje, kot je na primer notranja ali lastna energija goriv ali nuklearna energija atomskih jedr.

Razlog za pogosto uporabo besede energija je v sedanji krizi, ko v Evropi obstaja bojazen, da ne bo dovolj energentov za dosedanje in nadaljevanje razkošnega in udobnega življenja. Energija je močno povezana z okoljem. V splošnem velja: več energije porabimo, bolj onesnažujemo okolje.

Danes predvsem govorimo o električni energiji in energiji trdnih, tekočih in plinastih goriv, ki jih potrebujemo za ogrevanje. Predvsem Evropa je zaskrbljena zaradi pomanjkanja prej naštetih vrst energentov in zaradi njihove druginje. To je do velike mere razumljivo ta trenutek ob pomanjkanju, ni pa razumljivo z vidika vedenja, da ima zemeljska krogla s svojim jedrom, površino in pod njo skupaj s soncem ogromno neizkoriščene energije.

V preteklosti in tudi v sedanjosti so bile narejene na področju energije pri nas in v Evropi številne napake. Zaradi premalo prostora se bom tu dotaknil dveh, od katerih je prva pomembna za Evropo in druga za Slovenijo. Po moji oceni, pa ne samo po moji, je Nemčija naredila za celotno Evropo veliko napako, ko se je odpovedala jedrski energiji in se premočno navezala na dobavo ruskega plina in na pridobivanje električne energije iz plinskih elektrarn. Delovanje jedrskih elektrarn so prekinili zaradi varnosti lastnega prebivalstva. Kako lahko zagotoviti varnost pred jedrsko nesrečo za nemško prebivalstvo, če vemo, da ima sosednja Francija 56 jedrskih elektrarn, Slovaška 3, Češka republika 6 in Poljska 9? Poleg tega vemo, da se je na področju hidroelektrarn in na področju termoelektrarn zgodilo precej več nesreč in bilo posledično več smrtnih žrtev kot pri nesrečah v jedrskih elektrarnah.

V Sloveniji jedrska elektrarna deluje že dobrih štirideset let brez vsake omembe vredne napake ali celo kakšne nesreče. Sodobne jedrske elektrarne pa so še mnogo bolj varne kot tiste, ki so bile zgrajene pred več desetletji. Od kod torej bojazen za nesreče v nemških jedrskih elektrarnah in drugje? Tudi pri nas bi se morali na osnovi naših lastnih zelo pozitivnih izkušenj čim prej odločiti za gradnjo nove jedrske elektrarne.

Druga napaka, po moji oceni, je odločitev slovenske vlade, da na reki Muri ne zgradi energetskih objektov.

Pa pogledajmo, zakaj graditi elektrarne na Muri in uporabljati reko še za druge namene. Mura je naravno bogastvo Slovenije. Verjetno ni države v Evropi, ki bi takšno bogastvo tako slabo izkoriščala. Mura s svojo lego in pretokom nudi (bi lahko nudila) možnosti razvoja kmetijstva, energetike, turizma in varnega okolja. S primernim dogovorom med vsemi štirimi deležniki in s primerno izvedbo bi vsaka od dejavnosti lahko pridobila, kar potrebuje, s tem pa tudi celotna družba. Sedaj, v tej situaciji, pa jo izrabljajo le kvazipolitiki, ki se skrivajo pod imenom nevladne organizacije. Menda jih je kar štirideset, ki se borijo proti vsakemu posegu v to reko, ki je naše skupno bogastvo. Kakšen egoizem!? To pomeni, da danes Mura »služi« le posameznikom iz teh nevladnih organizacij, ki se ob reki sproščajo, doživijo svoj mir in gojijo svoj hobi. Ali je to odgovorno in pošteno do drugih? Prav gotovo ne.

Te nevladne organizacije so običajno financirane iz davkoplačevalskega denarja. Ali ti nevladniki ne potrebujejo elektrike? Ali živijo v temi in brez ogrevanja? Ko bom srečal nevladno organizacijo, ki zagovarja ničelno porabo energije za svoje bivanje in to tudi prakticira v vsakdanjem življenju, se jim bom tudi sam pridružil pri ohranjanju reke Mure v sedanjem stanju.

Zakaj na reki Muri v Avstriji deluje 32 hidroelektrarn? Ali so tam brezbržni do okolja?

Za področje energetike bi morali za reko Muro izdelati več tipskih elektrarn, ki bi močno pocenile njihovo izdelavo. Mesta postavitve pa bi določili skupaj z vsemi štirimi prej naštetimi deležniki. Pri tem bi lahko pridobili kmetje, ki potrebujejo namakanje svojih kmetijskih površin. Pri montaži in pri celotni ali le delni preobrazbi reke Mure bi se morali vključiti tudi snovalci turizma, ki bi lahko na ta način prišli do primerne infrastrukture za aktivni turizem, npr. za lov, ribolov in druge vodne športe. Pri vsem tem pa je seveda treba upoštevati tudi ljubitelje ptic, rib, žab, komarjev in drugih živih bitij.

Janez Tušek